

12 september 2021 – viering Heilig Avondmaal

ZOEK MIJ EN LEEF!

Bijbellezing: Amos 5, vers 1 t/m 15

Amos moest namens God het onrecht aan de kaak stellen in Israël, zo vertelde ik voorafgaande aan de Bijbellezing. Dat is heel opmerkelijk: Amos was zelf afkomstig uit Juda en in die tijd leefden het zuidelijke Juda en het noordelijke Israël met elkaar in onmin. Ze vormde één familie, maar het waren twee broers die niet met elkaar door één deur konden. Op sommige momenten in de geschiedenis liep het zelfs uit op een burgeroorlog tussen Juda en Israël. En nu staat die Judese Amos daar in het noordelijke Israël te profeteren en hoe(!): 'ook al vinden jullie het zo mooi om uitverkoren-volk-van-God te zijn..., jullie zijn net zo slecht, net zo laag als alle andere volken', zo was zijn boodschap in de eerste twee hoofdstukken. 'Wat een onrecht, wat een ongelijkheid in de samenleving! Armen worden armer en rijken rijker. Er wordt geen verantwoordelijkheid voor elkaar gevoeld. God gruwert ervan!', zo luidde Amos' boodschap. In hoofdstuk drie spreekt Amos in het bijzonder de rijke vrouwen aan en noemt hij hen 'koeien van Basan!' Gulzig grazen, daar zijn jullie goed in!... En nu, in het hoofdstuk dat wij hebben gelezen, zegt Amos weer zoiets opmerkelijks, wat de luisteraars in Israël echt niet leuk zouden hebben gevonden. Amos zegt: 'Niet meer naar de tempel gaan hoor!. Vers 5: 'Niet naar Bethel gaan. Niet naar Gilgal. Ga ook niet op pelgrimsreis naar Berseba. Daar vind je God toch niet!'

Wat bedoelt Amos? Het klinkt wel heel vreemd... Wij zijn in deze maanden zo druk met de vraag 'komen de mensen, in het bijzonder de jongeren, na corona nog wel terug naar de kerk? Elke keer weer hoor ik die vraag. Soms word je er zenuwachtig van: het zal toch niet zo zijn, dat sommige mensen hebben afgehaakt? Soms wil je gewoon ook niet al die scenario's bedenken, want je weet het ook gewoon niet, we maken elkaar alleen maar somber met ons angstige gedachten. ... Maar stel je voor dat Amos hier vanmorgen bij de kerkdeur had gestaan... 'Zouden ze wel terugkomen naar de kerk, vroeg je? Weet je wat je moet doen? Zeg de mensen dat ze helemaal niet naar de kerk moeten gaan! Ook de jongeren thuis: je hoeft niet te komen, hoor! En jullie zelf ook niet. En ga ook niet naar de diensten van de CGK, of naar Schenkel of de Nieuwe Westerkerk. Hier heb je God niet te zoeken!'

Wat bedoelt Amos? Voordat er volgende week niemand meer in de kerk is hier, haast ik mij om te zeggen dat Amos het niet letterlijk bedoeld. Amos woorden hebben vaak een dubbele laag en zo ook hier. Amos zegt zoiets als: 'als het in je geloof alleen bij tempelbezoek blijft, laat dan maar helemaal zitten.' Want *dat* zag hij om zich heen gebeuren in Israël: de mensen bezochten de tempel, men bracht trouw de offers, men was diepreligieus, maar in het dage-lijks leven was niets van het geloof te zien. Alleen maar onrecht in de samenleving, ongelijkheid, geen oog voor de kwetsbare ander. 'Maar zo wil Ik niet gediend worden', zo moest Amos namens God zeggen. 'Daar ben Ik niet van gediend! Als je geloof alleen bestaat uit een beetje zekerheid voor jezelf zoeken en rust krijgen door weer naar de kerk te gaan, blijf dan thuis.' Zo laat God Zich niet gebruiken. God is niet slechts je levensverzekering, je houvast als je het even niet meer weet, je rust in alle stress. Dat is een uiterst egoïstische vorm van geloven, als het alleen daarom gaat. Puur gericht op jezelf en je eigen welbevinden. Nee: Zoek *Mij*, zegt God. Zoek *Mij* en leef!

God zoeken

God zoeken is volgens Amos dus wat anders, in ieder geval: iets meer, dan een paar keer de tempel bezoeken en je kerkbalans betalen. Maar wat is God-zoeken dan wel?

Ik moet denken aan een huwelijksrelatie. Een echtpaar kan hun relatie met elkaar vormgeven door bijvoorbeeld door dingen voor elkaar te doen en vaak met elkaar op de bank te zitten. Prachtig als je dat stel altijd 's avonds samen ziet zitten op de bank en als je ziet wat ze allemaal voor elkaar doen. De een elke dag de vaat. De ander doet de tuin. Op de huwelijksdag die de man uiteraard niet vergeten is een bloemetje. Maar ondanks al deze mooie dingen kunnen de levens van man en vrouw toch nog twee heel losse levens zijn. Men leeft heel dicht naast elkaar en toch... Hoe kun je nu zien of de levens van man en vrouw *echt* met elkaar verweven zijn? Nu, wanneer het leven met je huwelijkspartner ook jouw denken vormt. Dat hij of zij je gedachten vult. En je keuzen leidt. Als je leven door je partner wordt *gevormd* in plaats van dat je een hoop dingen voor die ander doet en zorgt dat je vaak thuis bent. Echt samenleven, dat is *gevormd worden* door die ander. Ook: houden waar de ander van houdt. Nee, je bent echt niet hetzelfde, maar je geniet waar de ander van geniet, *omdat* de ander daar zo van geniet. Nu, zo zoekt God de relatie met ons. Wil Hij echt met ons leven verweven zijn. God zoekt niet dat wij allemaal dingen voor Hem doen. Dat wij offers geven. Nee, alles is toch al van God. God zoeken, dat is dat onze gedachten met Hem worden gevuld. Dat onze keuzen door Hem worden gevormd. Dat wij zoeken, wat God zoekt en willen wat Hij wil. Dat wij – in de woorden van het voorbeeldje - genieten waar God van geniet, omdat dit voor God zo belangrijk is.

Nu, waarschijnlijk weet u inmiddels wel van Amos wat voor God zo belangrijk is, waar Hij 'van geniet': recht. *Recht*doen. *Liefde voor de medemens. Verantwoordelijkheid voor de ander dragen. Opoffering voor degenen die niets te bieden hebben.* Als *dat* je gedachten, je keuzen, je leven vult, dan ben je echt met God verbonden. Dan heb je God gevonden.

Dàt was het leven wat God van Israël verlangde. Zoek Mij en leef. Zoek Mij niet in die tempels, kerken en in alle godsdienstige vormen, hoe mooi en belangrijk ook. Als je Mij echt zoekt, laat *Mijn wil* dan jouw keuzen vormen. Laat *Mijn verlangen* jouw vreugde zijn. Laat *Mijn liefde* voor deze wereld het doel van jouw leven op aarde zijn. Laat *Mijn zorg* voor de arme en welk schepsel dan ook jou tot zorg zijn. Als je dat zoekt, dan zul je Mij vinden, zegt God.

Mooi hè? God zoekt heel geen offers van jou, heel geen verplichtingen die wij onszelf opleggen. God zoekt liefde tussen mensen, recht op aarde, een samenleving vol van harmonie en vrede. Dat is Zijn diepe verlangen. Wat een geweldig goede God hebben wij!

God laat Zich zoeken

Ik vind die oproep van God 'Zoek Mij en leef!' ook nog vanwege een andere reden heel erg mooi: *God wil Zich dus laten zoeken.* God smeekt haast bijna tot Israël, want Hij roept het wel drie keer in dat stukje dat wij hebben gelezen: 'zoek Mij!' Maar weet u nog van de vorige preken hoe geweldig boos God was vanwege al dat onrecht? Hoe God meerdere keren heeft bedreigd Zijn volk volledig te vernietigen omdat zij de titel 'volk van God' totaal niet waard waren? God was zo boos, zo teleurgesteld, de egoïstische levenshouding van Zijn volk had Hem zo diep gegriefd... en nu toch...: een drievoudige uitnodiging om Hem te zoeken. God stapt over Zijn volkomen terechte woede heen, Zijn teleurstelling, Zijn diep gekwetst, Hij stapt erover heen ... om toch nog Zijn eigenwijze volk te bereiken. Ik had de deur allang dichtgegooid..., maar God nodigt Zijn volk uit om haar eigen opgeworpen drempel toch over te stappen en Hem te ontmoeten.

Dat is nu God ten voeten uit. God zoekt mensen die bijzonder eigenwijs zijn en God er vaak pas op het laatst bijhalen. God zoekt mensen die zo oppervlakkig met het geloof bezig zijn en het er een beetje bij laten hangen, 'het wel geloven'. God zoekt mensen die al lang met Hem uit de verbinding zijn geraakt. God zoekt mensen, die totaal niet beantwoorden aan Zijn doel met ons, Die Hem steeds weer teleurstellen. Ik begrijp niet waarom Hij blijft roepen. Ik had allang... Maar Zijn geduld en liefde voor ons zijn niet te begrijpen zo groot. Die

verbinding met ons mag Hem alles kosten. Zelfs het onbegrijpelijke lijden en sterven van Jezus Christus. En daarom mag ik namens God ook zo'n drie keer roepen en bij de Avondmaalstafel uitnodigen: 'Kom dan, want alle dingen zijn gereed'. Ook al was je uit de verbinding met God gestapt, gevallen..., ook al was uw verbinding met God in de afgelopen tijd misschien wel erg zwak..., ik weet niet hoe het er met u of jou voorstaat, maar God zoekt opnieuw de verbinding met jou, met u.

Zoeken

'Zoek Mij', zo roept God. Zoeken. Heel vaak wordt in de Bijbel dat woord 'zoeken' gebruikt. Naar de tempel gaan, dat wordt in de Bijbel vaak 'Gods aangezicht zoeken' genoemd. God via de priester om raad vragen, dat noemt men ook vaak 'God zoeken'. Of denk aan Psalm 63: 'mijn God, U zoek ik met verlangen'. Ik denk dat dit werkwoord 'zoeken' op een of andere manier een waarschuwing voor ons bevat. Geloven is zoeken. Je hebt het geloof niet in de vingers, of in je broekzak. Het is niet altijd allemaal wel helder, logisch. Je kunt God ook niet op elk moment dat je wilt ervaren. Dat is lastig. Zo ongeveer alles is in onze samenleving bereikbaar en beschikbaar voor je. Wat je gisterenavond voor 0.00 uur hebt besteld, ligt maandag bij je in de bus. En als je niet kunt wachten, dan kan je het ook nog zondag laten bezorgen. En nu zit je op een zondagmorgen misschien in de kerk en je zou willen dat je er iets van kon ervaren, kon voelen... en het raakt je misschien helemaal niet eens. Of je zou willen dat je doordeweeks van kracht kon getuigen, dat andere mensen onder de indruk zijn van hoe het geloof je erdoorheen helpt, maar je geloven is vaak zo tobben... Of je zou willen dat het Avondmaal vieren je weer helemaal gelukkig maakt..., maar je lijkt haast er zo vanaf te lopen, als je er naar toe bent gegaan. Wat is dat? Waarom? We kunnen heel veel redenen bedenken mis-schien, maar geloven is en blijft ook een zoeken. Vergeet niet dat er een niet te bevatten afstand tussen God en ons is. Dat God zo volkomen anders is dan wij. Zo onmeteljk groot. Zo bijzonder heilig. Het is een bijzonder geschenk van God als je iets van Hem mag ervaren, mag opmerken, mag ontdekken. En hoe ongelooflijk bijzonder is het dat God in Jezus Zijn Zoon zo heel dichtbij, zo menselijk nabij is gekomen.

En... leef!

Zoek Mij en leef!, zegt God. Ik hoor er niet alleen een waarschuwing, maar ook een *belofte* in. Als wij God zoeken, in een kerkdienst, in het vieren van het heilig Avondmaal, maar ook in hoe wij de rest van de week ons leven invullen en God daarin betrekken... als wij zo God zoeken, dan mogen wij *leven!*

Voor het volk Israël betekende deze belofte, toen Amos deze woorden uitsprak, allereerst: dan zal je aan dat oordeel van God ontkomen. Als je God zoekt, dan zal God ondanks Zijn heilige toorn en gekwetst zijn je leven *sparen*. Dan is er hoop voor je, ondanks alles wat er is misgegaan en mis is gedaan. Zoek Mij en leef, zegt God. Maar God wil niet alleen je leven sparen, ondanks alles wat er is misgegaan. Nog meer, zo horen wij later in de Bijbel: God wil zelfs je leven *door de dood heen* sparen. Als je Hem zoekt, dan mag je *eeuwig* leven! Dan zal zelfs de dood en alle doodsangsten je leven nooit meer kapot kunnen maken.

Zoek Mij en leef! Echt leven! Natuurlijk leef je op dit moment al. Maar, zo zou Amos misschien aan je vragen: '*leef* je wel echt?' ... Natuurlijk: je eet en drinkt, je slaapt als het goed is, je werkt misschien, je hebt zo je bezighe-den. Prima. Maar leef je wel echt? ... Wat is nu echt leven? Genieten misschien. Rust hebben. Of juist: van alles te doen hebben. Heel mooi, maar echt leven wat God je wil geven, dat is volgens de Bijbel

nog veel meer. Dat is: leven in Gods bescherming. Niet bang hoeven te zijn voor al die dingen die je leven soms angstig maken, of onzeker. ... Echt leven, dat is ook: leven zonder steeds dat gevecht om de lat te halen, om aan de verwachtingen van anderen te voldoen, of de eisen die je jezelf stelt. ... Echt leven, dat is leven met zin. En die zin kan je niet volledig halen uit je werk, of je gezin, of je successen, of wat je ook hebt of bij een ander ziet..., echte zin vindt je alleen in het leven met God en voor God. ... Echt leven, dat is ook leven in vrijheid. Niet die vrijheid van alles-kan en alles-mag en alles-is-mogelijk. Want die vrijheid kan zelfs zo'n must, zo'n moeten worden dat je eigenlijk helemaal niet echt vrij bent. Nee, echte vrijheid, dat is dat je al je zorgen, je angsten, je verwachtingen, je vragen, je teleurstellingen, je kwetsbaar-heid allemaal aan God geeft. En daardoor hoeft je hoeft er niet meer volledig aan vast te zitten, maar je zoekt God en brengt al die dingen bij God, legt het – zeg maar – op Zijn bordje neer.

Dat is pas echt leven! En dat wordt je beloofd, als je God zoekt. Leven, vrij van het oordeel! Leven zonder de grenzen van de dood! Leven in vrijheid, in geborgenheid, in zekerheid! Leven in verantwoordelijkheid en liefde tot je medemens, omdat je overweldigt bent door de liefde van God.

Het leven is in Jezus te vinden

Zoek God en leef! ... Ik mag u vertellen: je hoeft niet eens ver te gaan om God te zoeken. Ga maar niet naar Bethel (vers 5). Niet naar Gilgal. Kom aan de Avondmaalstafel. Kijk en luister maar mee, wanneer wij het lijden en sterven van de Heere Jezus voor ons gedenken. Want God laat Zich vinden in Zijn Zoon. In Hem is het echte leven te vinden.

Door Jezus is het oordeel waar Amos over moest profeteren weggenomen. Hij heeft dat volkomen terechte oordeel van God over deze wereld gedragen.

Door Jezus zijn de grendels van de dood gebroken. Wij zitten niet meer gevangen aan deze kant van de vergankelijkheid en de dood, maar mogen door Jezus opstaan en het eeuwige leven binnengaan.

Door Jezus mag ons leven, dat soms zo getekend is, verworpen, onaf, ingewikkeld..., door Jezus mag ons leven ondanks alles toch echt leven zijn: leven in vertrouwen, leven in hoop door alles heen, leven in zekerheid, leven met toekomst. Leven met God.

Zoek Mij en leef!, zo klinkt de uitnodiging, de smeekbede van God. Amos kan de ernst ervan niet sterker benadrukken. Zoek Mij en leef! Kom, want alle dingen zijn gereed. Wat een uitnodiging, vol van genade en trouw van God. Kom maar! Zoek maar. En leef!

